

Petrecerea s-a terminat pentru Europa de Est, inflatia de doua cifre începe sa se resimta (analiza)

În saptamânile care au urmat invaziei rusesti în Ucraina, marile economii occidentale au început sa se clatine însa Europa de Est continua sa înregistreze un boom gratie unor majorari salariale de doua cifre si subventiilor generoase oferite de unele state, transmite Reuters.

Acum situatia s-a schimbat. Încetinirea vânzarilor cu amanuntul si prabusirea încrederii în economie arata ca criza costului vietii a ajuns si în Europa de Est, unde oamenii se confrunta cu o realitate dureroasa, în conditiile în care o inflatie care se încapatâneaza sa ramâna în zona de doua cifre le erodeaza veniturile, în timp ce preturile la alimente au crescut cu 15%-22% iar costurile cu energia au explodat.

Pe masura ce consumul gospodariilor începe sa fie afectat, analistii si-au revizuit estimarile privind evolutia Produsului Intern Brut si planeaza spectrul unei recesiuni la nivelul întregii Europe.

Familiile au început sa strângă cureaua. Polonezii pleaca în vacante mai scurte, cehii fac economii cu notele de plata la restaurante si unii își cauta un al doilea loc de munca iar în Ungaria, unde inflatia preturilor alimentare a fost de 22,1% în ritm anual în luna iunie, oamenii își reduc achizitiile de alimente si produse de folosinta îndelungata, în conditiile în care deprecierea forintului a majorat preturile cu importurile.

"Am fost la brutarie într-o zi si o pâine costa 550 de forinti. Ziua urmatoare era 650 de forinti. Pentru numele lui Dumnezeu!", exclama Lajos, un barbat în vârsta de 73 de ani din orasul Esztergom, nordul Ungariei. Potrivit lui Lajos, cresterea preturilor la alimente i-a consumat o parte din pensie si de aceea nu va mai putea sa își plateasca facturile la utilitati marite, dupa ce luna trecuta a expirat o schema guvernamentala de plafonare a preturilor. Pensionarul a început deja sa își faca propriile planuri. "Pot sa ma încalzesc cu gaze dar si cu lemne deoarece am o soba de teracota. Asa ca împreuna cu sotia ne vom muta într-o singura camera, pe care o vom încalzi cu soba, mai punem un pulover pe noi si asa ne uitam la televizor", spune Lajos.

În Ungaria, vânzarile cu amanuntul au încetinit pâna la o crestere anuala de 4,5% în luna iunie, de la un avans de 10,9% în mai. Situatia este similara în Polonia, unde vânzarile cu amanuntul au crescut cu 3,2% în ritm anual în luna iunie, de la 8,2% în luna mai, în timp ce în Cehia vânzarile cu amanuntul au scazut cu 6% în ritm anual în luna iunie.

"Gospodariile au reactionat la crestere costului vietii în mod semnificativ, iar consumul de lucruri începe sa arate acest fapt", spune Peter Virovacz, analist la ING în Budapesta.

Încetinirea cererii interne, cresterea dobânzilor, reducerea cheltuielilor guvernamentale si decizia companiilor de a majora costurile, ar urma sa reduca cresterea economica în Europa Centrala în a doua jumatate a lui 2022, urmând ca în 2023 sa încetineasca semnificativ.

Analistii de la Citigroup prognozeaza ca economia Ungariei ar urma sa înregistreze un avans de aproape 5% în acest an, dar adauga ca exista riscuri semnificative la adresa prognozei pentru anul viitor, care în prezent mizeaza pe o crestere de doar 1%.

"Riscul ca preturile ridicate prelungite la energie sa mentina inflatia în zona de doua cifre, chiar si în 2023, precum si noile noastre estimari revizuite privind zona euro arata spre un risc de recesiune", sustin analistii de la Citigroup.

Banca Nationala a Ungariei mizeaza în continuare pe o crestere de 2%-3% în 2023, urmând sa dea publicitatii

noile sale estimari în luna septembrie. În ceea ce privește Polonia, Guvernul de Varsovia se aștepta ca economia să crească cu 3,8% în acest an și cu 3,2% în 2023.

Banca Nationala a Cehiei, prima din regiune care joi a pus capăt ciclului de înăsprire a politicii monetare, se aștepta la o recesiune la finalul anului, cu o contractie a economiei de 0,4% în trimestrul patru și una de 1% în primul trimestru din 2023. "Scenariul nostru de baza include o recesiune modestă, o recesiune tehnică, în care vom avea două trimestre consecutive de declin...Asta ar fi o recesiune sanatoasă, care permite o reducere a inflației", a declarat guvernatorul Ales Michl.

În acest context, polonezii au început să facă economii la plecările în vacanță, potrivit site-ul de călătorii Noclegi.pl. "Putem vedea că ceea ce caracterizează acest sezon este scurtarea călătoriilor, în medie cu o zi, și amânarea booking-ului pentru ultimul moment", spune Natalia Jaworska, expert la Noclegi.pl

Datele furnizate de diferite servicii de plăți, precum Sodexo, arată de asemenea că cehii au început să își reducă cheltuielile cu restaurantele.

Martin Hulovec, un producător de film din Cehia în vârstă de 43 de ani, spune că nu este îngrijorat, pentru moment, de venitul său dar este mai puțin optimist când vine vorba de viitor. "Cu siguranță voi încerca să fac economii la energie. Nu voi mai cumpăra lucruri noi pentru copii, haine sau echipamente sportive. Astea le pot găsi și la secondhand la jumătate de preț", spune Martin Hulovec.